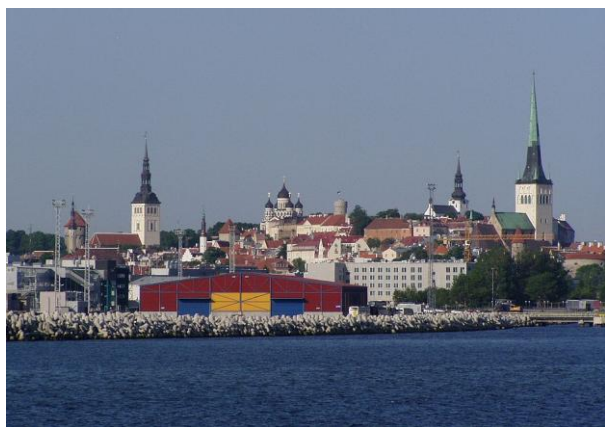

ESTONSKO 2008

Estonsko – země, kterou se chystám navštívit. Co o ní vím? Nějaké geografické údaje, trochu z historie a právě načtené informace z průvodce. Jak budu s Estonci komunikovat? V průvodci se píše, že Estonci jsou velmi zdrženliví, plaší a s turisty nevyhledávají kontakt. Doporučení zní: než hovořit rusky, tak raději vyzkoušet angličtinu, němčinu a ruštinu použít v nejposlednějším možném případě.

Hned na letišti však slyším, že průvodce nemá zas úplnou platnost, neboť kolem mne létají slova v azbuce, je to dáno tím, že v Tallinu, hlavním městě Estonska, žije velmi početná ruská menšina. A z vlastní zkušenosti potvrzuji, že s ruštinou v této zemi, kterou omývá Baltské moře a Finský záliv, pochodíte víc než s němčinou, kterou ovládají moji dva spolucestující Tonda a Michal. S mladými lze bez problému komunikovat anglicky, která se už dávno pasovala na turistické esperanto.

Tallin je sice hlavní město, přesto nedosahuje parametrů velkoměsta, po pár hodinách pobytu tam, jsem neměl problém s orientací, ale ty první dvě hodiny jsem byl z nepochopitelných důvodů nervózní jak pes. Město mi přišlo cizí, nepřátelské a hlavně nepřehledné. Možná to zapříčinilo i to, že tramvaje, trolejbusy a autobusy, které zajišťují městskou hromadnou dopravu, jsou

všechny číslované od jedničky. Takže v mapě města vidíte najednou tři jedničky: tramvajová jede úplně jinam než trolejbusová a o autobusové ani nepíšu. Přesto všechno jsme se postupně autobusem, tramvají a nakonec i trolejbusem dostali až do apartmánu.

Umístění apartmánu je výhodné, neboť je pár kroků od hradeb starého Tallinu a v docházkové blízkosti zastávky trolejbusů a autobusů. Jen na ty tramvaje to máme trochu dál, třebaže je to hlavní důvod našeho estonského pobytu.

Tramvajová síť není rozsáhlá a obsluhují ji pouze čtyři linky. Přesto je to první cíl, kam s Michalem zamíříme. Pro Tonda již nebylo v našem odpoledním letadle místo, tak přiletí nočním spojem.

Slunce pořád svítí a hřeje jako v poledne, ale žaludek hlásí, že je čas večeře. Při pohledu na hodinky jsem překvapen, je už devět večer. A nikde ani náznak soumraku. Jistě, léto je za dveřmi a my jsme na 60. rovnoběžce, přesto je to pro mne zajímavý úkaz. Bílé noci nezažiji za tři neděle v Petrohradu poprvé, ale už dnes a tady, v Tallinu.

Nakupujeme v jedné velkoprodejně, kde mají ještě otevřeno. Překvapuje mě, že zde nemají pečivo. Pouze chleby, zaplaťpánbůh, aspoň že jsou všechny tmavé, jen v koutě regálu se krčí jeden bílý, pšeničný. K tomu si kupujeme sýry, jogurty, uzeninu, vody a táhneme to do našeho bytu, abychom chutně povečeřeli a vyrazili pak na letiště pro Tonda.

Na letiště vyrážíme za světla, i když už odbila dvacátá třetí hodina. Na letiště dorážíme za půl hodiny, a to už je na jižní straně tma a na severní to vypadá na regulérní západ slunce. Tondovo letadlo má hlášené hodinové zpoždění a my už stěží držíme oči. Naštěstí se Tondy v půl druhé dočkáme, ale máme problém, jak se z letiště dostat na byt. Noční doprava v Tallinu je neznámým pojmem. Naštěstí před letištěm stojí poměrně slušná

řádka vozů taxislužby a za 120 estonských korun jsme v mžiku doma a můžeme už konečně jít spát.

Nová postel a nové dojmy způsobují, že jsem párkrát za noc vzhůru. I když nazývat čtyřhodinové šero nocí je zřejmě pošetilé. Moc toho nenaspím, zvláště když je od pěti už plné světlo a nepřijeli jsme sem přece spát.

Na program máme udělat mnoho fotek tramvají. Čím jsou zdejší tramvaje tak zajímavé? Byly vyrobené v Praze v již neexistujícím podniku ČKD Tatra; některé byly dodány přímo do tehdejšího Sovětského svazu a některé si nedávno nakoupili z východoněmeckých měst.

Zajímavostí je mimo jiné i to, že v Tallinu nejsou nástupní ostrůvky. Ulice je čtyřproudá a uprostřed je tramvajový pás. A když má tramvaj zastávku, řádně označenou dopravní značkou, zastaví a cestující vystupují rovnou do jízdnic pruhů.

Pomyslel jsem si, kolik zde musí být střetů chodců s auty, poučený z Prahy, kde poslední dobou dělá automobilistům zastavit před zastávkou, i když je tam pouze jeden silniční pruh. Přesto jsem nezaznamenal za týden pobytu žádný problém a auta dávají automaticky na přechodech chodcům přednost a ani v tramvajových zastávkách nevznikají žádné problémy.

Při svých tramvajových toulkách se dostáváme k historické vozovně v Kopli, která je přímo u moře.

Pohled na moře je kouzelný a už se těším, jak se zítra přeplavíme trajektem přes Finský záliv do Helsinek. Jen by to chtělo pořádně se vyspat, abych nebyl v Helsinkách malátný.

S Michalem seběhneme příkrý sráz až na pláž. Pláž je to divoká, opuštěná. Ke koupání to tu není, na vlnkách se pohupuje pouze labuť s mláďaty a trochu dál od hranice vody se sluní mladá Estonka. Netušil jsem, že labutím nevadí slaná voda. Na druhou stranu, mají tu určitě klid a pohodičku.

Vyškrábeme se zpátky za Tondou a jen tak sedíme a dýcháme zdravý mořský vzduch a kocháme se malebností tohoto koutu.

Kopli je severozápadní okraj Tallinu, dalo by se napsat, že je to výspa hlavního města. Důležitý je zde snad pouze nákladní přístav. Cestou sem sice nějaké panelové domy míváme, ale jinak jsou tu už pouze tradiční prkenice, a to klidně i dvoupatrové velké budovy. V architektuře se zde snoubí sever s východem. Jen poblíž centra Tallinu je to takové urbanisticky neuspořádané. Budovy ledabyly poházené a do toho moderní věžáky ze skla, kovu a betonu. Už si umím představit, jak budou

mrakodrapy na Pankrácké pláni hyzdit panorama města. To se bohužel stalo Tallinu, při pohledu z moře je nádherné panorama narušeno těmito sólovými mrakodrapy, které snad nemají žádnou přidanou uměleckou hodnotu.

Brzo ráno, ale již za plného světla, vyrážíme k námořnímu terminálu, neboť nás dnes čeká celodenní výlet do Helsinek. Jelikož se svým způsobem jedná o vnitrostátní linku (Tallin – Helsinky) v rámci Evropské unie, nejsou formality zatížené pasovou a celní kontrolou.

Pro překonání Finského zálivu jsem vybral křídlový člun – napůl rychločlun a napůl vznášedlo. Takže 85 kilometrovou vzdálenost překonáváme za méně než dvě hodiny.

Vstupem na finské území dobývám nejsevernější místo, kam zatím má noha během života vstoupila, neboť jsem právě překonal šedesátou rovnoběžku severní šířky.

Tondu s Michalem hlavně zajímají dopravní lákadla, tramvaje a zvláště metro, které v Tallinu není. Takže první kroky vedou do metra a slunné dopoledne trávíme v metru.

Není to tak hrozné, jak to na první pohled vypadá. Metro v Helsinkách jezdí pod povrchem pouze v centru. Z centra se vydává směrem východním a po čtvrté stanici opouští tmavé podzemí a vede po povrchu.

K polednímu se začíná kazit počasí, naštěstí neprší. Ale jak to tak u moře bývá, frontální systémy se rychle mění, takže občas slunce je přikryto hrozivým mrakem, který je hned vystřídán kouzelnými bělavými beránky, které se po nebi rozutečou a je opět jak vymeteno.

Po návratu z okraje Helsinek se opět noříme do centra města a fotíme tramvaje. Za chvíli se mi to však začne zajídat, třebaže mám tramvaje rád, tak necestuji do zahraničí jen kvůli nim. Zajdeme na hlavní poštu koupit pohledy a známky. S Tondou se dohodneme, že pohledy napíšeme při obědě v restauraci. Michal nechce ztrácet čas jídlem a jde si po svých.

Po hledání vhodné restaurace si nakonec vybíráme finskou, zavrhuje pravou českou s názvem Vltava. Vybrali jsme si celkem poklidnou restauraci, a jelikož je pátek, dávám si postní jídlo – mé oblíbené mušle. Tonda jen nechápavě sleduje, jak je mi servírovaný plný hrnec uvařených muší a já se pouštím do jejich vylupování.

Po obědě se vydáváme k dominantě města – ke Katedrále. Zde se setkáváme s Michalem, který mě upozorňuje na přístavní tržiště, kde mají pěkná žlutá trička a kde poobědval v pouličním stánku výtečného lososa. Bílá katedrála je vystavěná pozoruhodně, neboť když člověk stojí před ní na Senátním náměstí, musí lehce zvrátit hlavu a sledovat tu neposkvrněnou bělost katedrály na modrém pozadí oblohy.

Na schodech ke Katedrále posedávají turisté a kochají se atmosférou finského severu. A tu se z ničeho nic ozve české ahoj. Ani mě to nepřekvapuje, jelikož Češi se řadí k cestovatelským národům a koneckonců Finsko není tak vzdálenou zemí.

V Katedrále je posvátné ticho a obrovské varhany. Zdalipak byly píšřaly vyrobené u nás v Krnově?

Po prohlídce svatostánku se opět rozdělujeme a já s Tondou zamířím do přístavu, abych si koupil žluté tričko. Přicházíme právě včas, neboť tržiště funguje jen dopoledne a mnozí trhovci již balí své stánky. Přesto se na mne, díky Michalovi, usmálo štěstí a já si kupuji žluté tričko s motivem Helsinek, Tonda kupuje pro svou dcerku plyšového losa, jak jinak zde na severu, že?

Od přístavu naše kroky směřují k Uspenské katedrále, která je v barvě karmínové a je druhou dominantou Helsinek.

Začínám pociťovat uspokojení z výletu. Teď už jen navštívit Olympijský stadión, na kterém exceloval svými výkony nezapomenutelný československý olympionik Emil Zátopek v roce 1952. Tonda pociťuje potřebu ještě fotit tramvajky, tak se rozcházíme.

Ke stadiónu dorážím sám a žasnu nad vysokou věží, která dominuje oválu. Z té by byl nádherný výhled na celé hlavní město Finska. Jenže jak se tam dostat. Prozířetelnost mě přivedla až k patě věže, kde se nachází vstupní brána na stadión a v ní je pokladna, kde si kupuji, štěstím bez sebe, vstupenku na věž.

Pokladní mi vysvětluje, jak mám obsluhovat výtah, abych se bez problémů dostal nahoru i zpět, a v tu chvíli jsem šťastný dvojnásob, neboť těch 11 pater (dle tlačítka ve výtahu) nemusím ťapat po svých. Nahoře sice hodně fouká a obloha se zase zakabonila, ale vidím nejenom vnitřek stadiónu a onu zlatou dráhu Emila Zátopka, ale můžu sledovat i přístav osobních lodí a moře.

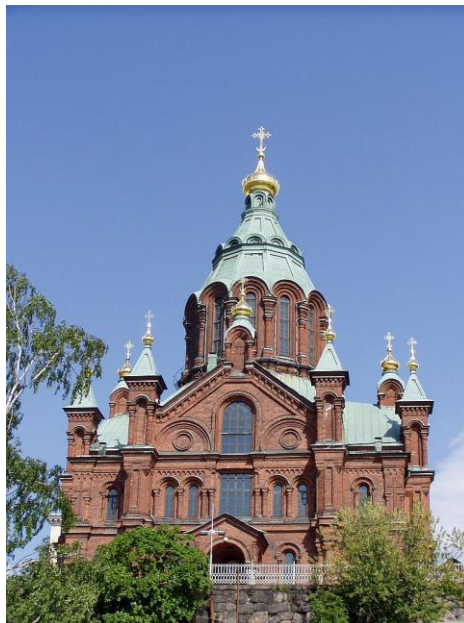
Ač mi vítr trhá rukou, fotím jeden záběr za druhým a zároveň se snažím vše zapsat hluboko do paměti, abych si ty úchvatné pohledy kdykoliv mohl vyvolat a přehrát. Jaké bohatství si může člověk za dvě evra (cena vstupenky) pořídit?

Ani se mi z věže nechce, ale jsem nabitý dojmy a nemá cenu setrvávat na jednom místě, zvláště když už jsem si ten helsinský nadhled nabral plným douškem.

Setkávám se opět s Tondou, čas pokročil, začínáme své kroky stáčet k přístavu, kde máme sraz s Michalem. Cestou se ještě stavujeme u Národního muzea a parlamentu. U parlamentu je nevelká hladká skála, ze které by se dozajista parlament dobře fotil. Nejsem první, kdo na skálu vylezl, neboť jsou tu střepy z pивních lahví, nedopalky a dokonce tu narážím i na finskou omladinu. Střepy mě překvapují, neboť v Helsinkách je prohibice a alkohol je tu prodáván pouze v licencovaných obchodech za přísných podmínek a není vůbec levný. Proto většina Finů pořádá spanilé jízdy do Tallinu, aby mohli ukojit svou žízeň a chuť.

Máme ještě pár minut čas, tak navrhuji Tondovi, abychom se projeli tramvají číslo 6, po té přešli na tramvaj číslo 1B, která nás doveze k přístavu a vyjde nám to akorát.

Jenže máme smůlu, tramvaj 1B jezdí pouze v pracovní dny do osmnácté hodiny a my jsme na konečné v 18.15. Takže šlapeme pěšky a na dohodnutou schůzku dorážíme o deset minut později a Michal se zlobí. Jelikož se jedná o poslední spoj, je fronta nekonečná a loď praská

ve švech. Naštěstí jsme ukořistili místa k sezení u stolku a očekáváme poklidnou plavbu do Tallinu. Vše je však jinak. Oproti ránu se moře trochu zvlnilo, lodí to houpá ze strany na stranu, zepředu dozadu. V půli plavby přichází na Tonda mořská nemoc a já ze solidárnosti se připojím. Naštěstí se nám mořská nemoc nedostala na žaludky ale jenom do hlav. Takže máme oba neidentifikovatelný nepříjemný pocit, studený pot na zádech. Naštěstí to po deseti minutách odezní, ale Tonda má po půl hodině recidivu.

Naštěstí už se objevil tallinský přístav a my s dvacetiminutovým zpožděním přirážíme k pevnině. Cestou domů se dohadujeme, zda se s námi bude houpat i postel, až večer ulehne unavení helsinským celodeňákem. Můžu potvrdit, že vůbec nevím. Jakmile jsem si začal rovnat záda postelí, tvrdě jsem usnul a nevím vůbec nic.

Ráno vyrážím s Michalem fotit na sídliště trolejbusy. A jelikož je sobota, někteří Estonci vyrážejí do ulic v tradičních estonských krojích.

Dalo by se říci, že Tallin žije rušným společenským životem, neboť na každém větším náměstí je pódium, na něm vystupují estonské či ruské folklórní soubory. Jsou otevřena všechna muzea, hradební věže a opevnění a všude je plno lidí, kteří se baví a tráví spokojený rodinný život v ulicích svého hlavního města.

Později se dovidám, že celý týden je věnovaný folklóru a tradičním řemeslům. I možná proto neplatí poučka z průvodce a mnoho lidí mě oslovuje rusky či anglicky a vyptává se, odkud jsem, co dělám atp.

Při těchto kontaktech člověk získá nějaké zajímavé tipy, třeba kde bude jaká slavnost, kam určitě musím zajít, co si nesmím nechat z Tallinu utéct a kde budu určitě spokojený.

V jedné hradební baště se seznamuji s dívkou, která pobývala nějaký čas v Brně, proto velmi rychle identifikuje češtinu a zapředeme hovor v ruštině. Ukazuje v tomto týdnu, jak zdobit vejce, vytváří kraslice. Pro nás nic nového, však je to náš velikonoční svátek, vedle kolega je s tiskařským lisem. Michal si tedy vyzkouší tiskařské řemeslo a tiskne si pěkný obrázek starého Tallinu. Já tuto techniku znám velmi dobře z Jičína, tak kouzlu starého řemesla odolám a raději si povídám o ikonách, které jsou v baště rozvěšené.

Dozvídám se, že je to oltář, který je vytvořený na základě Červené knihy ohrožených druhů Estonska. Ani se tomu nedivím, neboť Estonci si po éře sovětské devalvace přírody výsostně potrpí na ekologii.

Ve středu je Panna Marie ochránitelka a kolem dokola ohrožené druhy, které rozmlouvají s člověkem a kladou mu zajímavé ekologické dotazy. Např. Proč jsem označován za škůdce? Proč jsem dostal přídomek Satan, když jsem boží tvor a se Satanem nemám nic společného...?

Je pravdou, že tento festival je spíše komorní, o to víc však pravdivější. Dostávám informaci, že i v Litvě se koná obdobný festival, jen je to víc pojímáno jako šou a je to silně zkomercionalizované. V Tallinu prozatím naštěstí ještě ne.

Na oběd se scházím s Tondou a zkusíme restauraci hnedle za hradbami. Dávám si lososovitou rybu s krevetovým dresinkem a k tomu výtečné česnekové brambory a zapíjím to estonským pivem. Na můj vkus je celkem dobré, ale nejsem žádný zkušený pivař. Rozlišuji pouze chutná, nechutná.

Po obědě vyrážím s Tondou na východ Tallinu do Pirity, kde se nachází vysoká televizní věž, která je otevřená každý den od 13 do 14 hodin. Trochu mě ta otevírací doba zaráží, ale čas máme skvělý, tak vyrážíme za estonským nadhledem. Jenže televizní věž je zavřená, a to bez udání důvodu.

Tonda navrhuje náhradní program – návštěvu botanické zahrady, který já zavrhuji. Nakonec se vypravíme na vyhlídku do přírodního parku údolí řeky Pirity. Procházíme borovým lesem a jsme zvědaví, zda nám tato vyhlídka nahradí kruhový rozhled z vysoké věže.

Rozhledem vyhlídka s věží soupeřit nemůže, ale co do malebnosti to vyhlídka vyhrává. Opět se potvrzuje, že něco zlé je pro něco dobré.

U ústí řeky Pirity do moře se nacházejí ruiny kláštera svaté Brigity. Ty musím vidět, neboť vstupní štít mi něčím připomíná ruiny katedrály svatého Pavla v Macau. Asi je to tím, že štítovou stěnou je vidět modré nebe a z kláštera není vidět více.

Ruiny však skrývají toho víc než jen jednu stěnu. I zde se chystá nějaký kulturní program, neboť se přímo v lodi kostela, která ovšem není zastřešená, staví pódium. S Tondou prošmejdíme každé zákoutí a sklepení, ve kterém je taková tma, že k nahlédnutí používám blesk z fotoaparátu.

Klášter byl založen v 15. století a pobořen za livonské války v roce 1577. Původně ho obývali mniši a jeptišky řádu sv. Brigity ze Švédska, posléze se stává výhradně ženským klášteřem.

Pirita je však zajímavá nejen dávnou historií, ale i nedalekou minulostí. V roce 1980 byl Tallin olympijským městem. Olympiáda se sice konala oficiálně v Moskvě, ale jachtařské závody se odehrávaly zde v Tallinu, přímo v jachtařském přístavišti v Piritě.

Je jasné, kam mířily mé další kroky. Průvodce navíc slibuje, že v přístavišti kotví ponorka, která je přístupná. To odpoledne si podvědomě notuji slavnou Žlutou ponorku od Beatles.

V přístavišti trávím hodinu. Odpřísáhnu, že jsem prohlédl celou marínu, ale po ponorce ani vidu, ani slechu. Ze stavu budov je poznat, že olympiáda probíhala před více než čtvrtstoletím. Zato u vjezdu do přístavu je stále ještě symbol této nešťastné olympiády.

Ihned mi v mysl, při pohledu na osamocený pomníček, vytane, jak jsem jako malý stál u okna a čekal, že zrovna k nám do Holešovic se snese na balónkách onen obrovský maskot moskevské olympiády – Méd'a.

Tak dost sentimentu, je čas vyrazit poznávat historické jádro Tallinu. Rozcházím se s Tondou a podnikám dobrodružnou výpravu do klikatých uliček Vanalinu (Dolního Města). Nějak automaticky mě kroky vedou na Radniční náměstí, kterému vévodí nádherná gotická radnice s vysokou štíhlou věží.

Od ní se vydávám ulicí, která se jmenuje Krátká noha, jsou to vlastně schody do Toompey (Horního Města). Na sklaním ostrohu se nachází stejnojmenný

zámek a hrad, ve kterém sídlí estonský parlament. Před zámkem stojí chrám Alexandra Něvského, který je památkou na rusifikaci Pobaltí. A i když je architektonickým skvostem, Estonci k němu zaujmají smíšený pocit. Početná ruská komunita ho však využívá k pravidelným bohoslužbám poměrně hojně.

Před chrámem stojí staré žebračky a žebrají. K mému podivu dostávají od kolemjdoucích almužnu. S žebračkami se v centru Tallinu setkávám často. Se soucitem okolo jdoucích též. Podle mého úsudku se jedná o staré ruské vdovy, které nemají estonské občanství a tak si na živobytí musí vyžebrať.

Na žebračka však v Tallinu nenarazíte. Z tohoto pohledu je to mladé dynamické město. Po ulicích jezdí západní auta, někdy se mihnou i luxusní auta a nejstarším autem je snad Lada 2107, kterou jsme zahlédli pouze jednou. Staré škodovky (120, Favority, Felicie), moskviče, žigulíky ve městě nezahlednete.

Jelikož už je večer, i když slunci to zapoměli dát vědět, je Horní Město liduprázdné a já ty křivolaké uličky, které jsou dlážděné kočičími hlavami, mám jen a jen pro sebe. Z vyhlídek si prohlížím město a rozjímám nad tím, jak tu ve středověku bydlela pouze šlechta, a nikdo jiný na vrchol neměl přístup. Hezky se jim bydlelo a měli dokonalý přehled o tom, co se děje v Dolním Městě a zda se po moři neblíží nepřátelé.

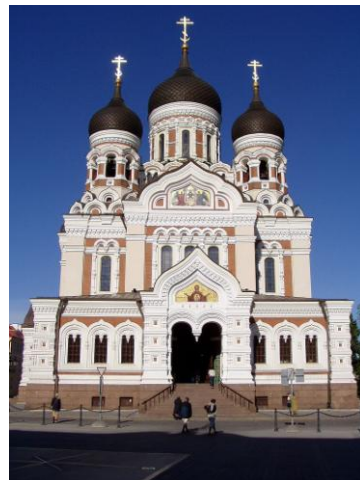
Stíny se začaly prodlužovat a mě to přimělo pomýšlet na večerí, sprchu, postel. Ale zítra, zítra se vrátím a budu odhalovat další tajemství a krásy starého Tallinu.

Ráno se s kluky vypravuji na kostelní věž kostela sv. Olava. Tato věž se svými 124 metry výšky skýtá parádní rozhled po celém městě. Toho využila KGB, která si zde zřídila svoji pozorovatelnu. Naštěstí jsou doby SSSR a KGB pryč, tak můžeme směle vystoupat nahoru. Vyhlídková plošina je ve výšce 60 metrů. Jako ranní rozcvička je to výborné. Nahoře popadám dech asi půl hodiny, srdce mi buší v krku, na prsou mě pálí. Inu, přehrávám Tondovi s Michalem jeden z posledních dílů Nemocnice na kraji města. Tu pasáž, kdy je dr. Štrosmajer stížen rozsáhlým infarktem myokardu. Geniálním způsobem tuto postavu stvořil Miloš Kopecký.

Ochoz je udělaný přímo na střeše věže a kolem dokola je kovové zábradlí. Když si uvědomím, že Michal to vyšlapal už včera a dnes dobrovolně znovu, obdivuji ho.

Mě by sem už nikdo nedostal. Pohled je to nezapomenutelný, což o to, ale za tu námahu? No nakonec mi to za tu námahu stálo. To jsem však ještě netušil, že neděle bude mým schodovým dnem.

Po věži sv. Olava nás čeká námořní muzeum v baště hradeb, která nese nádherné jméno – Tlustá Markéta. V muzeu je expozice námořnictví a hlavně je zde připomínka nešťastné události z roku 1994. To se na trase Tallin – Stockholm potopil trajekt Estonia. Zbyl z něj pouze lodní zvon a záchrané kolo. Koutek je doplněn obrazem Estonie v rozbouřeném moři a modelem lodi.

Na střechu Tlusté Markéty vedou schody též, a to by v tom byl čert, abych tyto schody nevyšlapal. To pořád ještě netuším, že to nejsou mé dnešní poslední.

Další schody mě čekají v hradebních věžkách, které obklopují převážně západní stranu

Vanalinnu. Po zdolání části hradeb se od kluků trhám a poznávám si Tallin na vlastní pěst. Kroky mě opět zavedou na Radniční náměstí. A hle, radniční věž je otevřená a může se na ni vystoupat. Jenže mě nechtějí na věž pustit. Mám si chvílku počkat, neboť na věži je mnoho turistů.

Vzniklý čas vyplním návštěvou radnice, která je otevřená též. V průvodci se píše, že je to jediná čistě gotická radnice Evropy, která se dochovala do dnešních dnů.

Procházím středověkými sály a nemůžu se zbavit dojmu, že se tu stále úřaduje. Minimálně se zde provádějí svatby, neboť jeden sál je k tomu přizpůsoben a svatebně zařízen. I v radnici je mým údělem pár schodů a pater zdolat. Dokonce je přístupné i podkroví, aby se

návštěvník mohl obdivovat fortelné práci tesařů.

Po prohlídce radnice zamířím opět ke schodišti na věž.

Konečně dostávám souhlas k výstupu. Opět schody a opět úzké kamenné schodiště. Cesta na vrchol je sice kratší než na vrchol kostelní věže sv. Olava, ale stupně jsou zde vyšší, takže výstup je stejně náročný. Nohy už rezignovaly a poslušně stoupají jeden schod za druhým.

Odměnou jsou mi krásné výhledy na město.

Tak už mi snad nezbývá nic jiného, než se vydat do Toompey, tentokrát ne po schodech Krátká noha, ale pěkně po kočičích hlavách ulicí Dlouhá noha.

Hornímu Městu vévodí hrad s vysokou válcovou kamennou věží, která na své špičce má umístěnou stále vlající estonskou vlajku. Estonská vlajka je nezaměnitelná, i když se skládá ze tří vodorovných pruhů, její rozpoznání by nemělo nikomu dělat větší potíže, neboť pruhy jsou v barvách: modrá, černá a bílá.

Jenže věž patří k hradu a v něm zasedá estonský parlament, takže na tuto věž mi není dáno vystoupat. Však je to na jednu stranu dobře, nemusím uskutečnit vše, co si záměru.

Tallin je proslavený jednou pochoutkou. Tou cukrovinkou je marcipán. Netušil jsem, že marcipán byl poprvé udělaný zde, v Tallinu. Jak to tak bývá s objevy, většinou se stanou vedlejším produktem nějakého bádání po výrobě zlata či kamenu mudrců. Tak to bylo i s marcipánem. Vznikl v jedné lékárně, a jelikož zachutnal, rozšířila se jeho výroba po celé Evropě. Já osobně jsem si vždy myslel, že marcipán pochází z Rakouska a ani nevím proč. Teď už však vím, že je to specialita Tallinu. Nachází se zde i muzeum marcipánu. Byl jsem

zvědavý, jak takové muzeum vypadá. Jestli to bude podobné obrázkům z Birlibána od Eduarda Petišky, nebo zda se podívám do výroby.

Muzeum marcipánu bylo zrovna v letošním roce přestěhováno, proto mi dalo celkem práci ho objevit. Po objevení jsem zažil zklamání. Z muzea se stala pouze muzejní místnost, která je vybavená hlavně prodejním pultem a nic víc. Na hořkost ze zklamání jsou určitě dobré ty nádherně vypadající marcipánové pralinky. Ano, hořkost mizí s každou další ručně vyrobenou cukrovinkou.

Večer se domlouváme, že zkusíme středověkou krčmu. V centru se nacházejí dvě: Stará Hanza a Pepřový sáček. Volíme první a určitě jsme neprohloupili. Odhodlávám se a objednávám si tři chody. Jako předkrm si dávám delikatesní paštiku s ořechovým chlebem, jemným termizovaným sýrem a zajímavou středověkou oblohou. Musím podotknout, že krčma je stylová a obsluha je ve středověkých kostýmech.

Pak si objednávám pořádnou výtečnou polévku z masa a zeleniny a korunuje to hlavní chod, který se skládá ze zaječí pečinky a opečených brambor. Na to dva žejdlíky černého piva s medem a je mi naprosto úžasně. Za ty dnešní nespočetné schody jsem si to zasloužil. Tonda s Michalem si pochutnali též. No a čekají mě dnes už poslední schody. Do našeho tallinského bytu.

Díky Michalovým kontaktům máme možnost se podívat do trolejbusové vozovny a posléze i do obou tramvajových vozoven. Jelikož se pánové domluvili, že nejlépe ovládám ruštinu, pasují mě do funkce tlumočnicka. Celkem jsem si po týdnu na ruštinu už uvykl a občas si vypomůžu nějakým čechismem anebo slovákismem, ale vždy s patřičným ruským přízvukem.

Ve vozovnách se dozvídáme, že s našimi výrobky, ať jsou to tramvaje či trolejbusy, jsou naprosto spokojeni. Průšvih je v tom, že tallinské tramvaje mají atypický rozchod – 1067 mm. Velmi těžce se shánějí vozy. Pražská ČKD je v háji, tak si vypomáhají, jak se dá. Třeba nákupem ojetých tramvají z bývalé NDR. Představitelé vozoven si stěžují, že jim město nedává peníze. Na stavu vozů to zatím poznat není, ale některé úseky trati by si zasloužily rekonstrukci.

Vůbec nevdává, že jeden den trávíme po vozovnách, neboť venku je zataženo a občas se přežene přeháňka. Tonda na Baltském nádraží objevuje úžasný automat, kde se dá velmi dobře najíst. Mají boršč, palačinky, zelné a vinné listy i hotová jídla: šašlik, kebab, mleté řízky. Levně a dobře se tam najíme.

Na poslední večer si však zajdeme do restaurace, kde dobře vaří, přesto však kulinářskému zážitku ze Staré Hansy se nic nevyrovná.

No a v den odletu ještě s Michalem fotím tramvaje. Michal se chystá napsat o jednom typu tramvají knihu a zrovna tento typ tramvají jezdí i zde v Tallinu (hlavní důvod našeho výletu z republiky). A chybí mu už vyfotit pouze jeden vůz, který je však odstavený ve vozovně a kvůli postavení slunce se nedá vyfotit. Jenže v tomto městě legend je asi vše možné. Tramvaj vyjíždí a Michal konečně dokončuje svou sbírku fotografií tallinských tramvají.

Mezitím Tonda vzorně uklidil byt a nás už čeká jen cesta na letiště a za necelé dvě hodiny přistáváme v Praze.

